

ORATIO

DE PVERO IESV,
EIVSQUE NATALI.

MOs fuit apud vetustissimos Græcos, & Romanos, vt orationes habituri, prius numinis alicuius implorarent auxilium. Ita Pericles ad Remp: Atheniensem verba facturus, rem sacrā facere solebat, Deosq; immortales rogare, ne sinerent verbum ullum excidere inconueniens loco & personis: Ita vates apud Ethnicos responsa oraculorum pronunciaturi, prius sacrificia offerebant, maestatis pecoribus sibi Deos placari somniabant, vt oracula certa æderent. Si Ethnici initio operum suorum cæremonijs, & cultu inani Deorum benevolentiam compare studerunt: Si tanta rerum expe-

C   tientia

xientia prædictus, tanta eloquentia,
& prudentia Pericles animaduer-
tit, eam esse infirmitatem nostram,
tantam naturæ corruptionem, vt
in omnibus diuino opus habeamus
auxilio, quanto magis ego, nec vſu
rerum, nec doctrina Pericli confe-
rendus, tota mente, cogitationibus,
ac votis in re tam ardua, plena di-
uinitatis, & admirationis, totiusque
salutis nostræ Dei opem implo-
rare teneor, maxime, cum oratio
quam habiturus sum non multum
differat ab ijs. quæ lingua materna
in Ecclesijs habentur ferè cotidie
pariter ad doctos & indoctos.
Quapropter oro, si vnque alias, in
hac oratione mecum precari Deum
dignemini, ac in primis Christum fi-
lium eius, vt iuuet me suo spiritu
S. dictorum de suo natali, & be-
neficijs, quæ in totum genus huma-
num contulit sua mirabili humili-
tate, tantaque misericordia erga nos,
quantam

quantam nullus humanus animus
assequi, nulla lingua etiam diser-
tissima pro dignitate satis declara-
re potest.

Non existimo, opus esse longa
oratione causam exponere, quare
hanc cathedram in præsentia do-
ctissimorum Virorum ascendere,
tantam prouinciam & onus subire
ausus sim, cum notus sit receptus,
& laudatissimus Academiæ nostre
mos, vt ex hoc loco præcipuis anni
festis aliquid dicatur, latini sermo-
nes habeantur, non tam exerci-
tij causa, quam res arduas ad cre-
dendum vt difficillimas, ita ad fu-
turam vitam maxime necessarias
commendare, inculcare, infigere
nostris mentibus, & prorsus effi-
cere, vt remota omni dubitatio-
ne firmiter credamus, vnum esse
Deum, mentem æternam : Chri-
sti beneficijs nos liberatos, omnia
per hunc condita esse, gubernata

C 2 tri &

ti & conseruari, ipsamq; autorem
esse nostræ & religionis, & salutis.
Quare cum publica consuetudo, et
autoritas nostri Magistratus, cui in
pijs, iustis & honestis rebus resiste-
re parum decorum est, minimeq;
decet, hoc mihi dicendi officium im-
ponant, non dubito, quin prosolia-
ta vestra humanitate, & beneuo-
lentia, qua hactenus omnes audi-
stis, qui in hunc locum dicturi pro-
dierunt, me quoq; benigne placi-
deq; audiatis, attentionem & iustū
tempus tribuatis. Ego aut si qua-
dam ingenij felicitate, eloquentia,
& exercitio ad dicendum prædi-
tus essem, summo certè conatu in-
cumberem, ut tanta Christi benefi-
cià dignis verbis ornarem, iusto eõ-
mendarem encomio : verum cum
vobis nota sit doctrinæ mediocri-
tas, quam quidem liberè fateor, &
agnosco, initio rogo, si vbertate
& splendore orationis, cui erudi-
tissimæ

tissimæ aures vestræ adsuetæ sunt,
argumentum quoq; hoc expostu-
lat, forsitan destituar, id verecun-
diæ, quæ plerunq; iuueniles annos
comitatur, & deterret in corona
tot præstantissimorum virorū per-
orare, adscribatis, & condonetis.
Operam tamen dabo : ita me ve-
stris auribus pro facultate studebo
insinuare, vt nemo vestrum mihi
magis, quam sibi operam dedisse
diligenter auscultando videatur.
Primum igitur quædam de nomine
huius infantuli dicā : deinde, quām
se humiliauerit diuina Maiestas,
quantam misericordiam, quantam
benevolentiam nobis exhibuerit,
quantis beneficijs nos affecerit, si-
mulq; quorundam errores & hæ-
resin de hoc infantulo refutare ten-
tabo, si tempus orandi patietur.
Hęc cum erint explicata, quod cō-
fido me facturum breuiter, & di-
lucide. vos, auditores, dimittam,

C 3   vt

vt spero, non ieunos aut inanes,
sed cupidos plura de hoc infantulo
cognoscendi, aut certe eadem ite-
rum atq; iterum audiendi, non tam
vt sciatis, quæ de puerō IESV per
scripturam, & S. Patres dicta sunt,
quam vt apud animum s̄epius a-
gitetis hæc beneficia, & aptiores
fiatis ad æternam vitam conse-
quendam.

Frustra autem fiet mentio de
Christi natali apud eos, qui nihil
sciunt de mundi origine, de primi-
plasmatis lapsu, de voluntate Dei,
de Peccato, & promissionibus di-
uinis: qualiscunq; harum rerum &
similium cognitio debet lucere in
animis eorum, qui tales conuentus
visitare volunt. Feriæ Natali-
tiæ celebres sunt maximè duas ob-
causas: Primo quod Dei filius na-
tus est homo, Et Deus apparuit.
Quæ causa tam grauis, tam ne-
cessaria

cessaria permouit Christum ab æ-
terno Dei filium humanam for-
mam assumere, nasci & alijs mi-
serijs vitæ subijci? Cum primi
nostri parentes magis in uido de-
ceptor Diabolo crederent, eiq;
magis obedirent, quam Dei man-
datis, qui prohibuerat, ne de ar-
bore cogitationis boni & mali co-
mederent, vox Dei horribilis au-
dita est, Maledicta sit terra pro-
pter inobedientiam tuam: non so-
lū primi homines, sed vniuersa po-
steritas hoc dictum audiuit, Terra
es, & in terram reueteris. Ne igi-
tur aut desperatione, aut magnitu-
dine peccati periret totum genus
humanum ad imaginem Dei con-
ditum, rursus consolationem addi-
dit Deus dicens, Semen mulieris
contundet caput serpentis. Hæc
consolatio sine dubio primum
plasma rursus erexit & confir-
mavit. Quoniam autem ma-

C 4 gnitudo

gnitudo delicti solum humanis vi-
ribus, solum humano sanguine ex-
piari non poterat, Christus nostri
misertus, patri supplicauit, pro sa-
lute nostra intercessit, culpam de-
precatus est, voluntati patris se sub-
misit, quod sit futurus victima pro
salute generis humani, nos velit li-
berare à captiuitate Diaboli, et pro
fundo æternæ mortis, ac nos patri
rursus reconciliatos reddere. Itaq;
omnipotens Dei filius, omnia in-
plens, omnia continens, æqualis
per omnia patri, in vna ex ipso, &
cum ipso cōsempiternus Eſſentia,
humanam in ſe fuſcepit naruram :
creator & Dominus omniū rerum
dignatus est pro salute noſtra vnuſ
eſſe mortalium, electa ſibi matre,
quam fecerat, quæ ſalua integrita-
te virginea, corporeæ tantum eſſet
ministra ſubſtantia, vt humani ſe-
minis eſſante contagio, nouo ho-
mini & puritas in eſſet, & veritas.

Hodie

Hodie igitur apparuit ista lux: ho-
die natus est Christus saluator: ho-
die implete sunt scripture, & Pro-
phetiae apparent: hodie verbum,
id est, filius Dei factus est homo: ho-
die sublata est irata vox patris, so-
nans, Poenitentia fecisse hominem.
Nunc angeli lætantur nostram re-
demptionem, cantant, & gaudium
magnum annūciant, dicentes, Glo-
ria in Excelsis Deo, Et in terra pax
hominibus bonæ voluntatis, quia
natus est redemptor et saluator ge-
neris humani, Puer Iesus, cui co-
gnomen est Christus: salus nostra
in Bethlehem Iudeæ iacet in præse-
pio, & pannis inuoluta: nunc ter-
rentur omnes inferri, tremit mors,
aculeus mortis frangitur, quia vi-
dent de virgine natum esse regem
cœli & filium altissimi. Hunc au-
tem Christum verum esse Messi-
am à patre promissum Euangelica
historia confirmamur, accedenti-

C 5 bus

bus Propheticis testimonij, ut nullo modo dubitemus, & ambiguum habeamus, quod prius multis oraculis & signis fuit prædictū : Dicit enim Dominus ad Abraham Genesis 22. In semine tuo benedicentur omnes gentes. Similiter Dauid promissionem Dei Prophe-tico spiritu canit Psal: 30. Juravit, inquit, Dominus, & non frustrabitur eum, de fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Porro repletam esse scripturam, & verum Messiam in hunc mundū venisse, nec alium expectari iuxta Iudæorum opinionē, satis declarant Veteris testamenti testimonia. Dicit enim Esa: Ecce Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emanuel, hoc est, Deus nobiscum : rursus 12. Cap: dicit, Exiet virga de radice Iessæ, & flos de radice eius ascendet. In qua virga sine dubio virgo Maria prædicta

dicta est, quæ de Iesse, & stirpe
Dauid progenita, ac spiritu S. fœ-
cundata, nouum florem carnis hu-
manæ, vtero quidem materno, sed
partu enixa est virginèo. Item
Cap. 9 dicit. Vocabitur nomen
eius admirabilis, consiliarius, Deus
fortis &c.

Quamvis autem Iudæi vete-
ratorie hæc testimonia eludunt, &
cauillantur vocabulū El, quod De-
us significat: eorum tamen præfii-
gias refutat ipse textus Prophetæ,
qui sequitur, scilicet, Pater vitæ æ-
ternæ: nosq; amplectamur verita-
tem, & indubitata fide credamus
hunc infantulum renatum esse iu-
stificatorem nostrū, vt vocat Hier:
33, vbi Propheta ei tribuit gloriam,
& virtutem, quæ soli Deo compe-
tit. Iustificare enim, auferre pec-
catum & iram Dei, reddere iusti-
tiam, ac vitam æternam nemo
potest, nisi solus Deus, sicuti Chri-
stus

Iustus ipse dicit, Ego sum via, veritas
& vita, ego do eis vitam æternam.
Hec sunt scripturæ testimonia, qui
bus non tantum Iudeorum error et
pertinacia vineitur, sed omnium e-
orum, qui alteram in Christo na-
turam pertinaciter negant, filiū pa-
tri essentia & potentia coæqualem
non esse, minorem esse patre, &
quidem creaturam, sicuti Arrius
fensit. Multo horribilius Photinus
mentis cæcitate deceptus, Christum
verū quidem hominem confessus,
sed eundē Deum de Deo ante o-
mnia sæcula genitum non credidit.
Horum & similiū errores quam-
uis argutijs, et velut fuco, atq; affi-
titio colore in spatiem ornantur:
tamen quia manifeste contrarian-
tur scripturæ: expressa Christi &
Apostolorum verba eorum impi-
etate vincant: abundat enim scri-
ptura S. testimonij de Christo,
quod sit Deus ab æterno, in Chri-
sto na-

sto nato ex Maria virgine duas es-
se naturas sic vnitas , vt Christus
vna tantum sit persona: Dicit enim
ipse Christus, Ego & pater vnum
sumus : & rursus, amen amen di-
eo vobis, antequam Abraham na-
sceretur , ego sum. Item Ioan:
1 dicit. In principio erat verbum,
& Verbum erat apud Deum,
& Deus erat verbum : similiter &
Paul: dicit. 1 Thess. 3. Ipse De-
us, & pater noster I E S V S Christus
dirigat viam nostram ad vos : rur-
sus 2 Thess. 2. Ipse Dominus
noster I E S V S Christus, & Deus &
Pater noster, qui dilexit nos, & con-
solationē dedit æternam &c. Nos
lucidissimam veritatem præpona-
mus impijs fabulis, non seducant
fictæ & simulate hypocrites, quæ
non ad salutem, sed pernicem ani-
marum proficiunt. Firmiter cre-
damus hunc puerum conceptum,
& procreatū esse de spiritu S.

itac

itaq; Deus, & in omnibus æqualis
suo patri. Quæ procreatio tam est
admiranda, vt superet omnem hu-
manum captum : diuina enim na-
tura cum humana, & humana cum
diuina copulatæ sunt, ex quibus
vna facta est persona, quam Græ-
ci, & sancti Patres vulgari no-
mine hypostasin vocant. Explo-
damus omnes Arrios, Paulos, A-
pollinarios, Manetes, Nestorios,
& similes, qui hunc Ecclesiæ ve-
rum consensum obpugnant. Im-
pium est, nefarium, & pugnat cum
S. scriptura, atq; orthodoxis in-
terpretibus somniare hunc pueru-
lum non esse verè, & naturaliter
Deum atq; hominem, semper ocul-
lis animi intueamur dictum Apo-
stoli dicentis, Si quis vobis aliud
Euangelium annunciauerit præter
id, anathema sit.

Venio nunc ad nomen huius
infantuli, quod duplex est, & v-
trunc

trunc multum mysterij in se conti-
net: alterum I E s v s , quod serua-
tor, alterum Christus, id est vnc̄tus
dicitur. Quamuis autem vnc̄tio
omnibus Iudaicis regibus fuit com-
munis, in primis tamen conuenit
huic regi nostro, quem Iudei non
agnoscunt, alium expectantes, &
sua lingua Meschiam vocant, à
quo Græcum Christus nihil sua si-
gnificatione differt. Sic olim ap-
pellati sunt reges Hebræorū, quod
vng erentur initio, cum designa-
rentur. Sub qua Cæremonia sine
dubio significatur vera illa vnc̄tio
Domini nostri I E s v Christi filij
Dei, & omnium electorum, qui
cum hoc rege venerunt, & ven-
turi sunt in societatem sui regni.
Non autem perficitur humanis aut
terrestribus aromatum liquoribus,
sed diuino, ac cœlesti vnguen-
to, id est, virtute & efficacia Spi-
ritus S. sicuti Psalm: canit, Dile-
xisti

xisti iustitiā, & odisti iniquitatem,
qua propter vnxit te Deus, Deus
tuus oleo lætitiae præ confortibus
tuis, & rursus Propheta, Spiritus
domini super me, quia vnxit me.
Quemadmodum autem regum Iu-
daicorum vnectio nihil aliud signi-
ficauit, nihil aliud fuit, quam v-
nctionis in Christo tanquam cœle-
sti, & sanctissimo rege simulachrū:
Ita & reges ipsi, totumq; regnum
eorū imago fuerunt venturi cœle-
stis regis victuri mortem & Diabo-
lum, & regnaturi in perpetuum.

De altero nomine I E s v,
quantumuis est dissensio quædam,
dignitati tamen, & maiestati huius
regis nihil detrahit. Communis
eruditorum consensus probat hoc
nomen à seruando factum esse, qđ
Euangelistæ Matthæus & Lucas
testari videntur, dum in altero an-
gelus dicit ad Ioseph, Ipse saluum
faciet populum suum à peccatis su-
is : in

is: in Luca ad pastores, Quia natus
est vobis hodie saluator. Quod ve-
ro quidam hoc obpugnant volen-
tes sua subtilitate gloriam diuinam
defendere, quasi nomen hoc vilius
sit, & tenuius quam ut Deo tribu-
atur, cum reges olim hoc nomine
sint appellati, nec omnes semper
boni fuerint, non quidem repræ-
hendendi sunt in hoc, quod Dei
gloriam defendere, & si qua ratio-
ne possent, augere & promouere
conantur: nos tamen, remissa hac
disputatione doctoribus, & S.
linguae peritis, contenti simus sim-
plici expositione, I E S V M signifi-
care seruatorem, vnde & nomen
acepit non humano ingenio ex-
cogitatum, sed ore diuino prola-
tum: nam expresse extant angelici
verba dicentis, Et vocabis no-
men eius I E S V M, quod tam
magnum, tam potens est, ut in
eo flectatur omne genu cœlesti-

D   um,

um , terrestrium & infernorum.
Porro hoc etiam dicendum cen-
sui, quod Matthæus & Lucas de
genere Christi scripsérunt quasi pu-
gnantia, & diuersa, cū alter auum
eius paternū (vt tum putarunt plu-
rimi) Elidicat, alter auum Matthan
faciat. Et quanqu in tribu nulla est
diuersitas, quia & Salomon, & Na-
than fuerunt filij Dauid, esse tamen
videtur in genere, quod Matthæus
à Salomone deriuat Ioseph ma-
ritum Mariæ, alter à Nathan. Hęc
si recte perpendamus, experiemur,
re ipsa nequaquam inter se pugna-
re. Quanquam enim vere, & na-
turaliter Ioseph procreatus est à
Iacob, vt Aphricanus apud Euse-
biūm etiam testatur, nihilominus
tamen & Eli Ioseph pater fuit,
Melchi veroauus, non procreati-
one, aut natura, cum vnius tantum
sit unus Pater, sed ex lege, atque illi-
us gentis consuetudine, secundum
quam

quam & is , qui prius habuit mu-
lierem aliquam coniugem, siue so-
bolem ex ea suscepit siue non,
sequens maritus veri patris nomen
obtinet. Atq[ue] ita Matthæus na-
tuum ordinem in recitandis ma-
ioribus paternis **CHRISTI**, Lu-
cas legittimum aut ciuilem est se-
cutus. Valde sudauit in hæc re
Philo, qui alios ex stirpe regia Da-
uidis post Salomone & Nathan
binomines facit, alios trinomines,
qui etiam ob id deridetur, & quasi
conspuitur. Verum hæc res cum
sit penè inexplicabilis, temporis
quoq[ue] breuitas & frigoris iniuria
longiorem moram non patiatur,
Theologis latius discutiendam re-
linquo : nos de cardine salutis
nostræ, loquemur, & causa tan-
tæ humilitatis in Christo, & quo-
modo sanctissimum hoc festum ce-
lebrari oporteat. Cogitanti mihi de
hac immensa, & ineffabili mise-

D 2 ricordia

ricordia Dei , infinito amore erga
genus humanum, lingua hæret, a-
nimus stupore confunditur , tam
magnum fuisse humanum delictū,
vt ob id p̄prio filio Deus non pe-
percerit , sed pro nobis illum tra-
diderit , qui forma serui assumpta,
similis hominum factus , & in hu-
mana specie inuentus , humiliauit
se , & obediens factus est v̄sq ad
mortem, vt dicit Apostolus, mor-
tem autem crucis. Quibus verbis
nihil vehementius,nihil expressius
ab Apostolo excogitari potuit.
Primo enim iuxta p̄cedentia ver-
ba clare testatur eum esse Deum,
vbi dicit, cum in forma Dei esset.
Quid obsecro aliud est, esse in for-
ma Dei, quām in Dei natura , hoc
est,in ipsa Dei maiestate & gloria?
Forma enim Dei , est ipse Deus.
Hic tamen conditor omniū rerum
et conseruator in terram se dimisit,
vt homo fieret, gestaretur in vtero
puellæ

puellæ virginis, nasceretur, aleretur, & omnibus humanis miserijs subiectus esset, tandemq; illas omnes vnâ cum peccato illarū causa acerbissimis cruciatibus suis & morte superaret, ac euerteret. Qui amor tantus est, vt nullis humanis cogitationibus, aut verbis comprehendendi queat: Deus enim communicauit nobis sua bona, iustitiam, innocentiam, sanctitatem, vitam ipsam, imo exercuit mirabilem & inusitatam mercaturam, in qua, vt D. August: scribit, dedit honorem pro ignominia, vitam pro morte, pro contumelia gloriam. Sic autem hæc omnia sunt ab eo gesta, vt formam diuinam non deposuerit, sed occultauerit, ac dissimulauerit, & velut humana specie vestiuerit. Hæc est humilitas, et deiectio Christi, quæ credenda, & magnificienda est, non scrutanda nimis anxie, aut aliter, quam sacrè literè volunt.

D 3 Hæc

Hæc filius Dei omnia fecit, vt nos
adimeret Sathanæ, peccato, mor-
ti, ac Deo redderet, iustitiæ, vi-
tæ æthernæ: vt ex seruitute æther-
na in æthernam libertatem nos af-
sereret, ex terra, imo ex inferis in
cœlum transferret, ac efficeret fili-
os Dei, suos fratres, & cohære-
des suorum bonorum. Propter
hæc beneficia nobis collata singulis
annis C H R I S T I natalis celebratur
in Ecclesijs, vt sicuti Deus peregrī-
natus est ad homines, ita nos ad
Deum migremus: nos veteri ho-
mine deposito nouum induamus,
& quemadmodum in Adam mor-
tui sumus omnes, itidem in C H R I-
S T O renascamur, & viuamus,
Psalmis & hymnis nato infantulo
iubilemus, syncero corde glorifice-
mus eum, ferias agamus diuinè,
non festiuiter, vt cōsueuit hic mun-
dus, qui magis terrestria curat in
solennitate tantorum festorū, quām
veram

veram pietatem, & deuotionem :
plus tribuit superbiæ , gulæ , &
alijs carnalibus delicijs , quām pijs
affectionibus, id quod experientia te-
statur, & luce claruis est. Anti-
quitas deuotioni studuit, & pietati,
ideo ieunia instituit, vt animus a-
ptior redderetur , & præparatio
de Dei beneficijs cogitandi, dignas
ei gratias & laudes tribuere. His
virtutibus & ornamentis vestic-
abantur homines. Iam proprie-
tate contemptus, pro deuotione su-
perbia, pro ieunio delitiæ animis
hominum se insinuarunt, nulla aut
certè parua pauperum & egeno-
rum ratio habetur. Quantus e-
nim fastus , quanta animi elatio
nunc mentes humanas tenet? Vix
quenquām inuenias, qui sibi vitam
polliceatur, aut viuere posse spe-
ret, nisi in talibus festis in nouo,
& quidem insolito vestitu ap-
pareat : non dico de solito , &

D 4 pro

pro dignitate cuiuslibet personæ,
decente vestitu. Rusticus ciuem,
ciues nobilem, nobilitas principem
pompa superare nititur. Quantam
nam superbiam exercet sexus mu-
liebris ineffabilem, & plus quam
execrandam? Apud Romanos
olim sumptuariæ leges ferebantur.
Cato apud Liuium summa conten-
tione legem oppiam tuetur, quæ
modum sumptibus mulierum præ-
scribebat. Nostro tempore mini-
stras, famulas, & infimæ conditio-
nis vtriusq; sexus homines vide-
mus more saltantium, & salienti-
um equorum, instar pauonum vi-
stitu colorato ingredi. Quæres ad
turitudinem et peccata occasio est
præcipua: dum enim facultas, &
fortunæ tenuitas non patitur tantos
sumptus, & pompam, rationes in-
eunt impudicas, & inhonestas, qui-
bus genio & affectibus indulgere
possint. Hoc non est cum Christo
renasci:

renasci : hoc non est Christo con-
formem reddi : hoc non est gratias
agere infantulo pro immensa sua
misericordia, magis est necare, pe-
dibus proculcare, & plus quam
Herodes fecit, in desertum & exi-
lium alegare. Nihil iuuat te (ut
cum D. Gregorio loquar) nares
delicatis auribus effeminare : nihil
balatum impuris illicetebis imbue-
re, nihil vestis delicatae & diffluen-
tis luxum prætendere. Non rena-
sceris fulgore gemmarum, non au-
ri splendore, non catenarum et an-
nularum in digitis ostentatione.
Non participem te reddent bene-
ficiorum Christi sumptuosæ vestes
caudis pauonum adornatae, super-
bi tui ingressus, mores & gestus im-
pium animum, & prorsus alienum
a Christo contestantes. Non cum
angelis glorificas Deum in excel-
sis, dum opiparis cibis indulges, va-
rij vini nobilissimi flagrantiam ma-

D 5 gnifacis,

gnificis, fixis aulæis domus tuæ pa-
rietes ornas, quæ omnia incita-
menta sunt ad libidinem, & qua-
si umbracula ipsis ventris delitijs.
Væ, væ nobis peccatoribus, qui
salutem animæ tam parui pendimus:
qui Dei misericordiam non
agnoscimus, scientes & volentes à
vero religionis limite aberramus.
Deus minatur pñnam multis mo-
dis: Ex altera parte varijs morbo-
rum generibus punit: ex altera im-
minet & excidium minatur Tur-
cicus exercitus. Sed causam non
est, quod quæras. Si ignoras. In-
tuere tantum vitam hominū, quam
nunc sit corruptissima. Omnis sit
fere deleta pietas, extincta chari-
tas, amor, concordia, pro quibus
irrepserunt crudelissima quæq; vi-
tia, contemptus veræ religionis,
ebrietas, superbia, inuidia, odium,
blasphemæ, & similes flagitorum
fordes. Sed quid ego conor hoc
loco

loco singula enarrare ? cur inanem
operam sumo , mea oratione ho-
mines ad meliorem mentem tradu-
cere , cum id præstare nequaerant
maxime auroritatis atq; eruditionis
Viri , ipsius verbi Dei præcones
publici : Ego tamen , quia non
alienum videbatur ex hoc loco
corruptam nostram naturam taxe-
re , idq; & materiam & locum ef-
flagitare , rei indignitate motus ta-
cere non potui , publice dicendum
censui , id quod res est , & veritas.

Deplorandum est , & lachry-
mis dignum , nato infantulo iustum
honorem non tribui , eius benefi-
cia non considerari , qui se adeo
humiliauit propter nostram salu-
tem , ut in præsepe poni se pas-
sus sit : . cuius cunabula non deau-
ratis columnis fulta , non panno
serico , & splendidissimis linteolis
tecta , sed substernameutum & le-
cti fue-

Eti fuere stramen & fænum. Quem
bos & asinus Dominum cognoue-
runt, nos, quorum gratia homo na-
tus est, debito cultu agnoscere re-
cusamus. Solum enim propter no-
stram salutem & redemptionē hu-
manam induit naturam, quod pe-
nè innumerī scripturæ loci testan-
tur.

Resipiamus igitur : conside-
remus diligenter, qui simus : altis-
sime animis nostris infigamus di-
ctum Prophetæ dicentis : Puer
natus est nobis, & filius datus est
nobis. Nobis, dicit, natus est par-
uulus, non sibi, non angelis, sed no-
bis, hoc est miseris peccatoribus.
In hunc oculos defixos habeamus,
huius voluntati, & mandatis ob-
temperemus, opera ea exerceamus,
vel saltem exercere studeamus, &
quidem ex animo, sinceraque corde,
quæ C H R I S T V S ipse fecit. Hic
ad patrem, si sucrimus eum secta-
ri, si

ti, si verbis eius crediderimus, si di-
lexerimus, opera charitatis & fidei
præstiterimus, persæuerauerimus
ad finem usq; sperando in eum, in-
uocando, adeoq; diligenter que pre-
cepit nobis obseruando. Hic libe-
rabit, & tuebitur nos ab omnibus
impudentibus malis & periculis,
dimicabit pro nobis tanq; filijs dile-
ctis sua nativitate & morte redem-
ptis, modo nos de officio nostro
tanq; filij obedientes cogitemus, &
præstemus ea, quæ à nobis requi-
runtur. Hæc aut ut facere possi-
mus, & nobis omnibus contingat,
peccor, & vos ut precemini hunc
nostrū saluatorem IESVM CHRIS-
TVM diligenter ac pijs animis
propter animarum salutem &
communis patriæ utilita-
tem oro & obtestor.

DIXI.

ORA-